

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Attitude of Music Teachers towards Profession of Music Teaching

Duygu PİJİ KÜÇÜK¹

Özet

Bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının saptanması amaçlanmıştır. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının, cinsiyet, yaş, çalışılan kurum ve mesleki kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Çalışma grubunu özel ve devlet okullarında görev yapan 50 müzik öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Tufan ve Güdek tarafından geliştirilen Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ve kişisel bilgi formu ile toplanmıştır. Araştırmanın sonuçları, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik olumlu tutumlara sahip olduklarını, müzik öğretmenlerinin tutumlarının cinsiyet, yaş ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklar yaratmadığı, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının çalışılan kurum değişkenine göre, devlet okullarında çalışan müzik öğretmenleri lehine anlamlı bir fark yarattığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, müzik öğretmenleri, müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum.

Abstract

In this research it was aimed to determine the attitude of music teachers towards profession of music teaching profession. Moreover, it was analyzed whether the attitude of music teachers towards music teaching profession differ according to gender, age, school and occupational tenure. Study group is composed of 50 music teachers serving at public and private schools. Data of the study was collected with Attitude Scale towards Music Teaching Profession developed by Tufan and Güdek and personal information form. The results of the research show that music teachers have a positive attitude towards music teaching profession and that the attitude of music teachers do not have significant difference according to gender, age and occupational tenure, and that the attitude of music teachers towards music teaching profession has significant difference according to the school variable on behalf of the music teachers working at public schools.

Keywords: Music teaching, music teachers, attitude towards profession of music teaching.

1. GİRİŞ

Eğitim, bireylerin davranışlarını değiştirme sürecidir. Bu süreçte öğretmenler ise davranışların geliştirilmesinde önemli bir unsurdur. Sürekli bir iletişim ve etkileşim ortamında eğitimsel etkinliklerin yöneticisi, kültürel mirasın

¹ Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, duyupiji@marmara.edu.tr

aktarıcısı, değişme, gelişme ve dönüşümü etkileyen uzmanlar olan öğretmenlerin nitelikleri bir ön şart oluşturmaktadır (Küçükahmet, 1993; akt.Tufan ve Güdek, 2008; Uğurlu ve Polat, 2011). Öğretmenlik öğretmenin insanlığıyla, öğretmenlik nitelikleri de öğretmenin insanlık nitelikleriyle iç içedir. Böyle olunca öğretmenlik mesleğini güçlendirip geliştirmenin yolu, öğretmenin öğretmenlik nitelikleri ile insanlık niteliklerini birlikte güçlendirip geliştirmekten geçer (Uçan, 2001). Bu bağlamda, son yıllarda eğitim sistemiyle ilgili en önemli sorunlardan birinin, öğretmen yetiştirme ve yetiştirilen öğretmenlerin niteliğinin oluşturduğu gözlenmektedir. Yetiştirilen öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterliklere ne kadar sahip oldukları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları da eğitimde başarı sağlanması açısından önemli bir yer tutmaktadır.

Tutum, bireyin psikolojik olarak bir obje, kişi, durum vb.boyutlara ilişkin davranış, düşünce ve duygularına yön verme, ondan yana olma ya da karşı olma durumudur (Semerci ve Semerci, 2004). Bu anlamda, belli bir obje veya duruma yönelik olumsuz yaşantılar geçirmiş olan bireyin, o obje veya nesneye yönelik olumsuz bir tutuma; olumlu yaşantılar geçirmiş olanların ise olumlu tutuma sahip olması beklenir (Pehlivan, 1994; akt. Bulut, 2009).

İnançlar, tutumların oluşmasında önemli rol oynarlar (Bandura, 1982). Bir konu hakkındaki inanç, bireyde bir tutum gelişmesine neden olacak, bireyin bu inancı, başkalarını da etkileyerek onların da belirli tutumlar içinde olmalarını sağlayacak ve nihayet bu tutumlar, olumlu ya da olumsuz davranışlar şeklinde kendini gösterecektir. Bunun en net olarak görülebileceği ortamlar, otorite ile bu otoritenin etkilediği gruplar arasında görülen etkileşmedir ki öğretmen ile öğrenci etkileşmesi buna verilecek en iyi örnektir (Morgil, Seçken ve Yücel, 2004).

Öğretim görevinin büyük bir oranda yerine getirebilmesinde öğretmenin kişisel ve mesleki nitelikleri önemli rol oynamaktadır. Öğretmenin kişisel nitelikleri öğrencinin okula ve derse karşı geliştireceği tutumu etkilemektedir (Akbulut, 2006). Yapılan araştırmalar da, öğrencinin, öğretmenin davranışlarından etkilendiğini göstermektedir. Çoğu zaman öğrenci öğretmenin anlattığı konudan çok, konuya yaklaşımına dikkat etmekte ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir (Varış, 1988). Bu nedenle, öğretmenlerin kendilerinden beklenen rolleri yerine getirmelerini etkileyen önemli bir değişkenin, öğretmenliği sevmek, saygı duyma ve benimseme özelliklerini kapsayan tutumlar olduğunu söylemek mümkündür (Pehlivan, 2008).

Öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutum geliştirildiğinde mesleğe ilgi duymak, çocukları sevmek, eğitim ve öğretimin önemini görebilmek vb davranışlar, olumsuz tutumlar ise öğrencileri sevmemek, kendini geliştirmemek, heyecanlı ve istekli olmamak vb. davranışlarla ifade edilebilir. Doğal olarak olumlu tutumlar her zaman, öğrenme ve öğretmeyi kolaylaştırarak başarıyı artırır. Dolayısıyla, olumlu tutumlara sahip olanların bu mesleğe yönelmeleri, mesleği bilinçli seçmeleri ve üstlerine düşen görevlerini severek yapmaları gerekir (Semerci ve Semerci, 2004).

Öğretmenlik mesleğine yönelik açıklanan boyutlar, müzik öğretmenliği mesleği için de önem taşımaktadır. Müzik öğretmenliği birey ve toplumun mutluluğu ve gelişimine olduğu kadar, müziğin bir kültür ögesi olarak gelişimine

de katkı sağlayan bir meslektir (Tufan ve Güdek, 2008). Bu nedenle toplumun kaliteli bir müzik eğitimi almasında, müzik öğretmenin iyi yetişmiş olması ve olumlu nitelikler taşıması etkili olmaktadır. Müzik öğretmenin sahip olması gereken nitelikler; etkili bir öğretilerde bulunması gereken özelliklerin yanında, müziğe ve müzik eğitime ilişkin gerekli olan bireysel özellikler ve yeterliklerdir (Akbulut, 2006). Müzik öğretmenin sesini iyi ve etkili kullanması, çalgısını solo ve eşlik çalgısı olarak kullanabilmesi, koro eğitimini ve yönetimini bilmesi, mesleğe ait her türlü öğretim yöntem ve tekniğine hâkim olması, eğitim müziğinde kullanılan okul çalgılarını öğretmesi, aynı zamanda pedagoji formasyonu ve yeterli müzik kültürüne sahip olması, müzikal aktiviteleri yönetebilmesi ve mesleğe karşı olumlu tutuma sahip olması beklenmektedir (Canakay ve Bilen, 2008; Tufan ve Güdek, 2008).

Öğretmenler ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını inceleyen çalışmalar (Semerci ve Semerci, 2004; Çakır, Kan ve Sünbül, 2006; Güdek, 2007; Denizoğlu, 2008; Oğuz ve Topkaya, 2008; Sağlam, 2008; Tufan ve Güdek, 2008; Pehlivan, 2008; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Bulut, 2009; Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2010; Özder, Konedralı ve Zeki, 2010; Uğurlu ve Polat, 2011; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011; Tekerek ve Polat, 2011; Korkmaz ve Sadık, 2011) yanında, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine yönelik tutumlarının farklı bir çalışma grubu üzerinden incelenmesi önemli görülmektedir.

Bireylerin, çağa ayak uydurabilmek için özgüveni yüksek, kendini ifade edebilen, üretken, yapıcı ve yaratıcı bireyler olarak yetiştirilmesi gerekmektedir. Müzik de bireylerin her yönüyle sağlıklı yetiştirilmesinde önemli bir araç olarak görülmektedir. Müziğin bireylerin ve toplumların gelişmesindeki değerinin anlaşılabilmesi, öğretmenliği severek ve isteyerek yapan öğretmenlerle mümkün olabilir (Sağlam, 2008). Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin, müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi, bu özelliklerinin olumlu yönde geliştirilebilmesi açısından önemli görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine ilişkin tutumlarına yönelik olarak, değişik çalışma gruplarından elde edilecek bulguların yazın alanına katkı sağlayacağı umulmaktadır. Elde edilecek sonuçların, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine ilişkin tutumlarının arttırılmasına yönelik öğretmen eğitimi sürecinde yeni düzenlemelerin yapılması için yararlı olacağı düşünülmektedir.

Yukarıda değinilen boyutlardan hareketle, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine yönelik tutumlarının belirlenmesi, araştırmadan elde edilen veriler ışığında, müzik öğretmenlerinin kendilerine güven duymalarını ve kendilerini mesleki tutum açısından tanıyarak değerlendirebilmelerini sağlayacaktır. Bu bağlamda bu çalışmanın genel amacı müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının saptanmasıdır. Araştırmanın genel amacı çerçevesinde müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının; cinsiyet, yaş, çalışılan kurum ve mesleki kıdem değişkenleri açısından anlamlı bir fark yaratıp yaratmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma Modeli

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının incelendiği bu çalışmada inceleme türü araştırma modeli kullanılmıştır. İnceleme türü araştırma modelinde, problemin tanımlanması, keşfedilmesi, problemin kesin olarak saptanması, geçerli değişkenlerin ve bunlar arasındaki ilişkilerin belirlenmesi söz konusudur (İslamoğlu, 2003). Bu çalışmada da, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet, yaş, çalışılan kurum ve mesleki kıdem değişkenleri açısından farklarının ortaya koyulması amacıyla inceleme türü araştırma modeli tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubunu İstanbul ilindeki ilk ve orta dereceli özel ve devlet okullarında görev yapan 50 müzik öğretmeni oluşturmuştur. Müzik öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, çalıştıkları kurum ve mesleki kıdem değişkenleri ile ilgili dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1. Müzik öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, çalıştıkları kurum ve mesleki kıdemlerine ait dağılımları

Cinsiyet	f	%
Bayan	35	70
Erkek	15	30
Yaş	f	%
21-30 yaş arası	14	28
31-40 yaş arası	25	50
41 yaş ve üstü	11	22
Çalışılan kurum	f	%
Devlet okulu	21	42
Özel okul	29	58
Mesleki kıdem	f	%
1-5 yıl arası	12	24
6-10 yıl arası	14	28
11-15 yıl arası	12	24
15 yıl ve üstü	12	24

Tablo 1 incelendiğinde müzik öğretmenlerinin %70'inin bayan, %30'unun ise erkek olduğu anlaşılmaktadır. Yaş, çalışılan kurum ve mesleki kıdem dağılımında da dengeli kabul edilebilecek bir oran yakalandığı görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ve kişisel bilgi formu ile toplanmıştır.

Müzik Öğretmenliğine Yönelik Tutum Ölçeği: Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmenliğine yönelik tutumlarının belirlenmesi için Tufan ve Güdek (2008) tarafından geliştirilen Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte “Müzik öğretmenliğinden alacağım hazzın bana bu mesleğin tüm zorluklarını unutturacağına inanıyorum.”, “Müzik öğretmeni olarak çalışmak bana gurur verir.” gibi 11 olumlu, “Müzik öğretmenliği idealimdeki meslek değildir.”, “Müzik öğretmenliği mesleğine karşı bir bağlılık duymuyorum.” gibi 8 olumsuz ifadeli toplam 19 madde bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 19, en yüksek puan 95’dir. Ölçekten alınan yüksek puan ortalaması, bireyin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumunun olumlu olduğunu, düşük puan ortalaması ise, mesleki tutumun beklenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Ölçek iki faktörden oluşmaktadır. Buna göre birinci faktör Sevgi veya Adanmışlık, ikinci faktör ise Değer’dir. Birinci faktörün madde sayısı 10, ikinci faktörün ise 9’dur. Birinci faktör için Cronbach Alpha katsayısı .91 olarak hesaplanırken, aynı katsayı ikinci faktör için .90 olarak saptanmıştır. Ölçeğin toplam Cronbach Alpha değeri ise .95’dir (Tufan ve Güdek, 2008). Bu çalışmada Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği’nin tümü kullanılmış, tüm ölçek için Cronbach Alpha değeri .85 olarak bulunmuştur.

Var olan öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeklerinin yanı sıra, bu çalışmada kullanılan Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği, araştırmanın çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmenlerinin mesleki alanlarına uyan bir yapıdadır. Ölçek, meslek alanına özel olarak geliştirilmiş olması nedeniyle bu çalışmada kullanılmak üzere tercih edilmiştir.

Bu ölçeğin yanında, araştırmacı tarafından müzik öğretmenlerinin yaşları, cinsiyetleri, çalıştıkları kurum ve mesleki kıdemleri ile ilgili verileri toplamak amacıyla kişisel bilgi formu hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet ve çalışılan kurum değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere, normal dağılım özelliği taşımayan 30’dan küçük sayıdaki gruplar için kullanılan bir analiz olan Mann Whitney U testi yapılmıştır. Mann Whitney U testi, birbirinden bağımsız iki örneğin grup ortalamalarının birinden farklı olup olmadığını test eden nonparametrik bir analizdir (Kurtuluş, 2010). Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının yaş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklarının saptanması için, Kruskal Wallis H testi gerçekleştirilmiştir. Kruskal Wallis H testi, az sayıda denekten oluşan tek faktörlü gruplararası çalışmalarda grupların

bir değişkene ait puanları arasında gözlenen farkın anlamlılığını test etmede kullanılır (Büyüköztürk, 2004).

Çalışma kapsamında kullanılan tüm istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiş, araştırmanın verileri SPSS 16.0 paket programı ile analiz edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma verilerinin analizi sonucu elde edilen bulgular sunulmuştur. Çalışma grubunun müzik öğretmenliğine yönelik tutum puanları ile ilgili betimleyici değerler aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Puan Ortalamaları

	n	En az	En çok	x	ss
Tutum puanları	50	44	95	77.68	12.31

Tablo 2’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği’nden aldıkları en yüksek puan 95, en düşük puan ise 44’dür. Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanı ortalamaları ise 77.68’dir. Bu puan ortalaması Tufan ve Güdek (2008) tarafından ortaya konan ölçüte göre iyi düzeyde bir mesleki tutumu ifade etmektedir. Sonuç olarak, elde edilen bulgular müzik öğretmenlerinin genel olarak olumlu mesleki tutuma sahip olduklarını göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Tablo 3. Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklarının Belirlenmesi İçin Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
Bayan	35	27.31	956.00	199.000	.179
Erkek	15	21.27	319.00		

Tablo 3 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanları cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark yaratmadığı görülmektedir. Buna karşılık, her iki grubun puan ortalamaları dikkate alındığında, bayan öğretmenlerin tutum puan ortalamalarının erkek öğretmenlerin tutum puan ortalamalarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanlarının yaşlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

Tablo 4. Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklarının Belirlenmesi İçin Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Yaş	n	Sıra Ortalaması	X ²	p
21-30 arası	14	25.04		
31-40 arası	25	23.74	1.472	.479
40 ve üstü	11	30.09		

Tablo 4'e bakıldığında, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanlarının yaşlarına göre anlamlı bir fark yaratmadığı gözlenmektedir. Ancak, grupların puan ortalamaları dikkate alındığında, 40 yaş ve üstündeki öğretmenlerin, 21-30 yaş ve 31-40 yaş arasında olan öğretmenlere oranla daha olumlu mesleki tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanlarının mesleki kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

Tablo 5. Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Farklarının Belirlenmesi İçin Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	n	Sıra Ortalaması	X ²	p
1-5 yıl	12	28.92		
6-10 yıl	14	16.43	7.782	.051
11-15 yıl	12	27.62		
15 yıl ve üstü	12	30.54		

Tablo 5'deki bulgular, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanlarının mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir fark yaratmadığını göstermektedir. Ancak, grupların puan ortalamalarına bakıldığında, 6-10 yıllık mesleki kıdeme sahip olan müzik öğretmenlerinin, diğer mesleki kıdem grubundaki öğretmenlere oranla daha düşük mesleki tutuma sahip oldukları gözlenmektedir.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine yönelik özyeterlik algılarının çalıştıkları kuruma göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Tablo 6. Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Puanlarının Çalışılan Kurum Değişkenine Göre Farklarının Belirlenmesi İçin Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Çalışılan Kurum	n	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
Devlet	21	31.24	656.00	184.000	.018*
Özel	29	21.34	619.00		

*p<.05

Tablo 6’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanları çalıştıkları kuruma göre p<.05 düzeyinde anlamlı bir fark yaratmıştır. Elde edilen bulgular, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerine göre, daha yüksek düzeyde müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Bu sonuca göre, çalışılan kurum değişkeninin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum açısından fark yarattığı söylenebilir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum düzeyi ile, cinsiyet, yaş, çalışılan kurum ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklarının incelendiği bu çalışmada elde edilen sonuçlar sunulmuş ve tartışılmıştır.

Öğretmenlik mesleğini sevme ve benimseme gibi özellikleri kapsayan tutumlar, öğretmenlerin kendilerinden beklenen rolleri yerine getirmelerinde önemli bir yere sahiptir (Pehlivan, 2008). Çünkü bir mesleğe yönelik tutum ve algılar, mesleki yeterlilik algılarını ve meslekteki başarıları etkilemektedir (Terzi ve Tezci, 2007). Bu çalışmanın sonuçları müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine yönelik tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Çalışmada elde edilen sonuçların öğretmenlik mesleği açısından olumlu olduğu, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğini bilinçli ve istekli bir şekilde seçtikleri, bu bağlamda, öğretmenliğe yönelik olumlu tutumlarının, mesleki verimliliklerini de olumlu etkileyebileceği söylenebilir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların incelendiği diğer çalışmalarda da (Semerci ve Semerci, 2004; Pehlivan, 2008; Bulut, 2009; Özder, Konedra ve Zeki, 2010; Uğurlu ve Polat, 2011), öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutumlar geliştirdikleri saptanmıştır. Bu araştırmaların sonuçları, elde edilen bulgularını desteklemektedir.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanları cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark yaratmamıştır. Buna karşılık, her iki grubun puan ortalamaları dikkate alındığında, bayan öğretmenlerin tutum puan ortalamalarının erkek öğretmenlerin tutum puan ortalamalarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu konuda yapılan araştırmalarda (Bulut, 2009; Özder, Konedra ve Zeki, 2010; Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2010; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011) öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin tutum puanlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bazı araştırmalarda ise (Semerci ve Semerci,

2004; Pehlivan, 2008; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Uğurlu ve Polat, 2011; Tekerek ve Polat, 2011), öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaştığı, kız öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına oranla daha olumlu tutumlara sahip oldukları saptanmıştır. Strong (1943; akt. Pehlivan, 2008), küçük yaşlardan itibaren kültürlerin bazı meslekleri birinci derecede bayanlara, bazılarını ise erkeklere özgü saydığını belirtmektedir. Öğretmenlik mesleğinin çalışma ve yaşam koşullarına ilişkin algılamalar, mesleğin bayanlara daha uygun olduğu yönündeki anlayışla paralellik göstermektedir (Terzi ve Tezci, 2007). Bu çalışmada elde edilen bulgular beklentilere de paralel olarak bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla müzik öğretmenliği mesleğine yönelik daha yüksek tutuma sahip olduklarını göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanlarının yaşlarına göre anlamlı bir fark yaratmadığı gözlenmektedir. Ancak, grupların puan ortalamaları dikkate alındığında, 40 yaş ve üstündeki öğretmenlerin, 21-30 yaş ve 31-40 yaş arasında olan öğretmenlere oranla daha yüksek mesleki tutuma sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanlarının mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir fark yaratmadığı, grupların puan ortalamalarına bakıldığında ise, 6-10 yıllık mesleki kıdeme sahip olan müzik öğretmenlerinin, diğer mesleki kıdem grubundaki öğretmenlere oranla daha düşük mesleki tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Otacıoğlu (2008) tarafından müzik öğretmenlerinin tükenmişlikleri ile ilgili yapılan çalışmada, 26-35 yaş grubunda olan öğretmenlerin, 36-45 yaş grubundaki öğretmenlere kıyasla, beş yıl ve daha az süre çalışan öğretmenlerin, daha tecrübeli öğretmenlere oranla daha fazla meslekteki tükenmişlik yaşadıkları belirlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçları, benzer araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, müzik öğretmenlerinin ilerleyen yaşlarda kazandıkları mesleki deneyime paralel olarak, mesleğe karşı bağlılık duydukları ve daha olumlu mesleki tutum geliştirdikleri söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum puanları çalıştıkları kuruma göre anlamlı bir fark yaratmıştır. Elde edilen bulgular, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerine göre, daha yüksek düzeyde müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Bu sonuca göre, çalışılan kurum değişkeninin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum açısından fark yarattığı söylenebilir. Özel okullarda haftalık ders programlarının yoğunluğu, belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan müzik etkinliklerinin fazlalığı ve bu etkinliklerdeki öğretmen performansının okul idaresi tarafından değerlendirilmesi, okul idaresinin öğretmenden beklentileri ya da işi kaybedebilme olasılığı gibi boyutların, bu okullarda çalışan müzik öğretmenlerinin mesleğe karşı olumsuz tutum geliştirmesine neden olabileceği söylenebilir.

Çalışmada elde edilen sonuçlara dayanarak; müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının daha ileri düzeye taşınması için,

müzik öğretmeni yetiştirme programlarından başlayarak, mesleki ilgiyi arttırmaya yönelik program düzenleme çalışmalarının yapılması, alana özel olan ders içeriklerinin düzenlenmesi, müzik öğretmenlerine yönelik olarak da hizmet içi eğitim çalışmaları yapılabilir. Mesleğe yeni başlayan müzik öğretmenlerinin, daha kıdemli öğretmenler ile mesleki deneyimlerini paylaşacakları ortamlar hazırlanabilir. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda da müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ile mesleki tükenmişlik, mesleki motivasyon, iş doyumunu, özyeterlik gibi değişkenler arasında ilişkinin araştırıldığı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca farklı bir örneklem grubu üzerinde, mesleki tutum ile cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, mesleği isteyerek seçme ve çalışılan kurum değişkenleri arasındaki farklar incelenebilir, öğretmenlerin mesleki yaklaşımları ile ilgili nitel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 23-28.
- Bandura, A. (1982). Self Efficacy Mechanism İn Human Agency. *American Psychology*, 37, 122-147.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat üniversitesi örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.
- Büyükoztürk, Ş. (2004). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (4. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Canakay, E. U. ve Bilen, S. (2008). Active Learning And Self- Efficacy Beliefs. *Turkish Journal of Music Education*, 1 (1), 46-54.
- Çakır, Ö., Kan, A. ve Sünbül, Ö. (2006). Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ve Tezsiz Yüksek Lisans Programlarının Tutum Ve Özyeterlik Açısından Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 36-47.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program Ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 33-53.
- Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2011). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eğitim ve Bilim* 36 (159), 96-111.
- Denizoğlu, P. (2008). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Fen Bilgisi Öğretimi Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri, Öğrenme Stilleri Ve Fen Bilgisi Öğretimine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Güdek, B. (2007). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı 1. Ve 4. Sınıf öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının öğrenciye ait farklı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- İslamoğlu, A. H. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (2. Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A. Ş.
- Korkmaz, G. ve Sadık, F. (2011). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Tutumlarının Sosyo-Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 (1), 121-138.
- Kurtuluş, K. (2010). *Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Morgil, İ., Seçken, N. ve Yücel, A. S. (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Öz-yeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6 (1), 62-72.
- Oğuz, A. ve Topkaya, N. (2008). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmen Özyeterlik İnançları İle Öğretmenliğe İlişkin Tutumları. *Akademik Bakış*, 14.

- Otacıoğlu, S. G. (2008). Müzik Öğretmenlerinde Tükenmişlik Sendromu Ve Etkileyen Faktörler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 103-116.
- Özder, H., Konedralı, G. ve Zeki, C. P. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 16, (2), 253-275.
- Pehlivan, K. B. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 151-168.
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 59-69.
- Semerci, N. ve Semerci, Ç. (2004). Türkiye’de Öğretmenlik Tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (1), 137-146.
- Taşkın, Ç. Ş. ve Hacıömeroğlu, G. (2010). İlköğretim Bölümü Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumları: Nicel Ve Nitel Verilere Dayalı Bir İnceleme. *İlköğretim Online*, 9 (3), 922-933. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 29 Ocak 2012 tarihinde indirilmiştir.
- Tekerek, M. ve Polat, S. (Eylül, 2011). *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. 5th International Computer & Instructional Technologies Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Terzi, A. R. ve Tezci E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 25-40.
- Uçan, A. (2001). Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğine Genel Bakış. *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitiminde Kalite Paneli*. MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Uğurlu, C. T. ve Polat, S. (2011). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35 (1), 68-74.
- Varış, F. (1988). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.